

یک چالش جدی برنامه تحول و نوآوری در آموزش علوم پزشکی؛ نیازسنجی رشته مقاطع علوم پزشکی در کشور

اسماعیل اکبری*

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / ۱۳۹۶؛ ۱۸(۳): ۱۰ تا ۱۱

سردبیر محترم مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی

در سال ۱۳۹۴ برنامه تحول و نوآوری در آموزش عالی سلامت، بر مبنای سیاست کلی تدوین گردید و به دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور که در قالب کلان مناطق سازمان‌دهی شده بودند، ابلاغ شد. مطالعات زیادی از جنبه‌های مختلف این برنامه را بعد از اجرا مورد بررسی قرار داده‌اند (۱ و ۲). اگر چه این برنامه کلان در حوزه آموزش عالی سلامت مزیت‌هایی دارد، اما نقص‌هایی نیز در برنامه به چشم می‌خورد که یکی از این موارد در این نامه مورد توجه قرار گرفته است. تربیت نیروهای انسانی متخصص توسط دانشگاه‌ها نه تنها باعث اتلاف منابع مالی و انسانی می‌شود، در درازمدت باعث شکل‌گیری ارائه خدمات کاذب در جامعه می‌شود. این معضل در مورد رشته‌های علوم پزشکی که دوره‌های طولانی و هزینه‌بری دارند، دو چندان است. به این ترتیب «نیازسنجی رشته/مقاطع علوم پزشکی» باید قبل از ابلاغ برنامه، با یک رویه علمی انجام می‌شد. فرایند اجرای برنامه تحول و نوآوری آموزش، در قالب تفاهم‌نامه بین معاونت آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با دبیرخانه کلان مناطق اجرایی شد و در هر تفاهم‌نامه تعدادی مأموریت به کلان مناطق و دانشگاه‌های علوم پزشکی مستقر در کلان مناطق سپرده شد. از جمله این مأموریت‌ها می‌توان موارد زیر را برشمرد: الف. توسعه راهبردی، هدف‌مند و مأموریت‌گرای برنامه‌های آموزش عالی سلامت؛ ب. آمایش سرزمینی، مأموریت‌گرایی، تمرکززدایی و توانمندسازی دانشگاه‌ها؛ ج. بین‌المللی‌سازی آموزش علوم پزشکی؛ د. توسعه آموزش مجازی در علوم پزشکی؛ ه. توسعه و ارتقای زیرساخت‌های آموزش علوم پزشکی؛ و. توسعه دانش پزشکی خانواده. برای حرکت در جهت اجرای مأموریت‌های فوق، پیش نیاز اصلی، دسترسی به نتایج «نیازسنجی رشته/مقاطع» علوم پزشکی است. به دلیل عدم دسترسی به نتایج این نیازسنجی دانشگاه‌های کلان مناطق هر کدام با روشی (البته نه چندان علمی و دقیق) اقدام به نیازسنجی کردند و هیچ‌یک عملاً موفق به این امر نشدند و بخش زیادی از انرژی و زمان خود را در این مسیر هدر دادند.

منابع

* نویسنده مسؤل: دکتر اسماعیل اکبری (دانشیار)، گروه فیزیولوژی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران. akbari_esmaeil@yahoo.com
تاریخ دریافت مقاله: ۹۶/۹/۱۱، تاریخ پذیرش: ۹۶/۹/۲۶

1. Gaemi Amiri M, Khorasani A, Yamin Douzi Sorkhabi M, Yazdani S. Faculty development strategies based on the development and innovation programs of medical education qualitative research). Biannual J of Med Edu Babol Univ Med Sci. 2017; 5(1): 33-39.
2. Jokar F, Yamani N, Movahedian atar A. [Innovative medical education reform at the University of Medical Sciences: readout experience]. Iranian Journal of Medical Education. 2017; 17 :143-146.[Persian]